

Suunnitelman mukaisista poistoista (KILA 16.10.2007)

Yleisohjeen tarkoituksena on opastaa kirjanpitovelvollisia suunnitelman mukaisten poistojen tekemisessä. Lähtökohtana ovat kirjanpitolain yleiset periaatteet, tilinpäätöserien määritelmät sekä arvostamis- ja jak-sottamissäännökset. Pieniä kirjanpitovelvollisia varten on olemassa yksinkertaistettuja poistokäytäntöjä.

Suunnitelman mukaisilla poistoilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin kuuluvien aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden hankintamenojen kirjaamista kuluksi järjestelmällisesti niiden taloudellisen vaikutusajan ku-luessa. Taloudellinen vaikutusaika riippuu hyödykkeeseen liittyvistä tulontuottamisodotuksista.

Poistojen perustaksi voidaan ottaa joko hyödykkeen koko hankintameno, jos sen jäännösarvo ei ole olen-nainen hankintamenoon nähden, tai ennakoidun jäännösarvon ja hankintamenoerä erotus. Poistosuunnitel-maa tulee arvioida uudelleen aina tilinpäätöstä laadittaessa ja muuttaa hyödykkeen tulonodotusten muut-tuessa olennaisesti, kuten myös arvonalentumiskirjausten vuoksi ja yritysjärjestelyiden yhteydessä. Poisto-suunnitelman muutos huomioidaan vain muutostilikaudesta lähtien, eikä aiempien tilikausien poistoja ja kertynyttä poistoeroa oikaista.

Tilinpäätökseen merkittyjen, tilikauden tuotoista vähennettyjen suunnitelman mukaisten poistojen ylittävät ja alittavat poistot muodostavat tilinpäätökseen poistoeron muutoksen.

Tilinpäätöksen liitetiedoissa tulee esittää selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista ja niiden muutoksista.

Pysyvät vastaavat

Pysyviä vastaavia ovat erät, jotka on tarkoitettu tuottamaan tuloa jatkuvasti useana tilikautena. Niihin kuu-luvan *aineellisen omaisuuden* hankintameno aktivoidaan sekä kirjataan vaikutusaikanaan suunnitelman mukaisina poistoina kuluksi.

Hankintamenoksi luetaan hyödykkeen hankinnasta ja valmistuksesta aiheutuneet:

- muuttuvat menot (ostohinta, rahti-, maahantuonti- ja asennusmenot) ja
- kiinteät menot (itse valmistettujen hyödykkeiden osalta), jotka ovat määrältään olennaisia hyödyk-keen hankinnasta aiheutuneisiin muuttuviin menoihin verrattuna.
- Sekä lisäksi itse valmistetun hyödykkeen valmistamisen rahoittamisesta aiheutuneet ja valmistusai-kaan kohdistuvat korkomenot, mikäli niiden yhteismäärä kiinteiden menojen kanssa on olennainen muuttuviin menoihin verrattuna.

Aineettomat hyödykkeet jaotellaan aineettomiin oikeuksiin, kehittämismenoihin, liikearvoon sekä muihin pitkävaikutteisiin menoihin. Vastikkeellisesti hankittujen aineettomien oikeuksien (toimiluvat, patentit, lisenssit, tavaramerkit, liikenneluvat, tietokoneohjelmien käyttöoikeudet) hankintameno aktivoidaan ja kirjataan suunnitelman mukaisina poistoina kuluksi. Muiden hyödykkeiden osalta aktivointi on mahdollista varovaisuuden periaate huomioiden. Tulontuottamiskyky tulee arvioida aina. Perustamis- ja tutkimusmenot

eivät ole lainkaan aktivointikelpoisia, vaan ne on kirjattava aina tilikauden kuluksi. Kehittämismenojen osalta noudatetaan TEM:n asetusta: <http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2008/20081066>

Vakiintuneen kirjanpitokäytännön mukaan hankintaan saatu investointiavustus kirjataan hankintamenon vähennykseksi, eli poistolaskennassa poistopohjana pidetään saadulla avustuksella vähennettyä hankintamenon määrää.

Leasing-rahoituksella hankittujen hyödykkeiden hankintamenot eivät ole aktivointikelpoisia, vaikka kyseessä olisi rahoitusleasingsopimus. Ne kirjataan kuluiksi leasing-vuokrina.

Vaihto-omaisuudesta pysyviin vastaaviin siirretyn hyödykkeen hankintamenoksi katsotaan sen alkuperäinen hankintameno tai sitä alempi todennäköinen luovutushinta.

Olennaisuuden ja varovaisuuden periaatteet huomioiden vähäarvoisten aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden hankintamenot voidaan kirjata kokonaan käyttöönottotilikauden kuluksi, vaikka niiden odotetaan tuottavan tuloa useamman tilikauden aikana.

Yleisohje löytyy Kirjanpitolautakunnan sivuilta:

<http://ktm.elinar.fi/ktm/fin/kirjanpi.nsf/all/751B9F97EE8F7B2BC22573790048AF8E?openDocument>